

Verdiepingsstudie bij de hemelse klok kalender: Wanneer begint een dag Bijbels gezien?

Middernacht, avond tot avond of ochtend tot avond?

Het Christendom en de gehele seculiere wereld laten de dag beginnen om 12 uur s' nachts. Als je ook maar een beetje Bijbelse kennis hebt, valt te begrijpen dat hier niks van klopt. Deze praktijk van alle dag is wat mij betreft dan ook *een brutale openlijke rebellie van Babylon* te noemen tegen de scheppings- orde van JHWH. En wat een wereldwijd geaccepteerde navolging heeft die gevonden! Maar daar heb je het weer.. doe je er afstand van, dan beland je voordat je het weet in de dwaling van het Rabbinale Jodendom die leert dat de dag begint bij *zonsondergang* en eindigt bij de volgende zonsondergang.

Deze verwarring is heel wat moeilijker te ontzenuwen. En zo leven we als verbonds gelovigen, verstrooid in Babylon; sterker nog: *Mysterie Babylon!*

Nou is het natuurlijk niet goed dat ik u voor een voldongen andere geloofs-aanname stel zonder uitleg, dus laten we eens kijken naar wat de Bijbel zegt over de dag en de nacht.

Vraag: *Is het niet wat vreemd om een dag te laten beginnen bij het ondergaan van de zon, als Elohim zegt dat het grote licht, de zon, er is om als het grote licht te heersen over de dag?*

Ik geloof dan ook persoonlijk, en steeds meer "zoekers" met mij, dat de dag bij *zonsopgang* begint. Ik leg dit uit in de volgende paragrafen

We kijken hiervoor eerst naar het begrip tijd.

Tijd

Toen God het licht, c.q. de dag schiep, was daar *nog* een belangrijk element dat geschapen werd. Het wordt in eerste instantie niet vermeld, maar verderop in het scheppingsverhaal (vers 14) wel. Dit element noemen we *tijd*.

Het licht dat God schiep komt naar ons toe met een snelheid van zo'n 300.000.000/sec. In dit licht dat God schiep zit de factor 'tijd'. Zonder tijd kan licht niet bestaan. En daarmee trek ik voorzichtig de conclusie dat de aarde van vóór de schepping, toen God zei: "*er zij licht*", zich op z'n minst in een andere tijdsdimensie heeft afgespeeld. Voor de schepping van het licht was er mogelijk al een aarde. Want er staat in **Genesis 1:1,2** In het begin schiep Elohiem de hemelen en de aarde. De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van Elohiem zweefde boven het water.

Dan volgt **vers 3 en 4**: En Elohim zei: Laat er **licht** zijn! En er was licht. En Elohiem zag het licht dat het goed was; en Elohiem maakte scheiding tussen het licht en de duisternis.

Dit lijkt verdacht veel op een *her-schepping* van de aarde tussen de beginverzen van de Bijbel en vers 3 en 4! (Meer over de tijd die *tussen* deze verzen uit Genesis 1 valt te lezen in de studie: Is de aarde 6000 jaar oud? Te vinden op de website www.tesjoeva-gemeente.nl >studies>de Bijbelse kalender).

Overigens is herschepping een heel Joodse gedachte en leven we alleen maar toe naar een volgende her- schepping.

In totale duisternis ontbreekt de factor tijd. Merk op dat Elohiem t.o.v. de andere scheppingsdagen die nog zouden volgen sprak dat **alleen** het licht/dag "goed" was (*tov*). Dat wordt *niet* vermeld over de duisternis/nacht.

Onthoud dat Elohiem geen etmaal, bestaande uit duisternis/nacht en licht/dag *tezamen* geschapen

heeft! De duisternis was er al, maar door de schepping van het licht ontstaat scheiding tussen die 2! **Genesis 1** vervolgt in **vers 5b** Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de eerste dag.

Scheiding dag en nacht

In Genesis 1:5b wordt nogmaals aangegeven hoe de nacht en de dag duidelijk van elkaar gescheiden wordt: de nacht wordt aangekondigd en begint met de avond. De dag wordt aangekondigd met de ochtend.

Het Judaïsme leert en gebruikt deze tekst "*het was avond geweest en het was morgen geweest: de eerste dag*" om aan te geven dat de dag met de avond begint. Zo begint volgens hen de sabbatdag op de avond vóór de werkelijke sabbatsdag, dus op het moment dat de zon ondergaat.

Deze uitleg is echter geheel uit context met de eerste 5 teksten uit de Bijbel. Want als je het met me eens bent dat Elohiem, toen Hij zei: "*Laat er licht zijn*", en zo de 1ste dag schiep (inclusief de ochtend), waar was dan de 1ste avond waar de dag mee had moeten beginnen daar aan voorafgaande volgens hun definitie? Deze kwam pas nadat de eerste dag afliep. Eigenlijk was er een lange streep duisternis totdat Elohiem plots licht schiep. Daarna kwam er weer duisternis: de eerste avond en nacht- en die procedure wordt samengevat als: de eerste dag! Nogmaals, de Schepper van hemel en aarde zegt dat de *nacht* duisternis is en de *dag* licht en dat er tussen die twee een absolute scheiding is.

Het Hebreeuwse woord '*badal*' dat in Genesis 1:4 met 'scheiden' vertaald is, had ook met 'verschillend' vertaald kunnen worden. En Elohim zei: Laat er **licht** zijn! En er was licht. En Elohim zag het licht dat het goed was; en Elohim maakte scheiding (of **verschil**) tussen het licht en de duisternis. Dus met de woorden: "*Het was avond geweest en het was morgen geweest*" wordt alleen de scheiding of het verschil tussen nacht/duisternis en dag/licht aangegeven en wordt een terugblikkende samenvatting gegeven p r dag.

Dag   N

Maar er is nog iets.. ik refereer nu al een aantal keren aan "de eerste dag". Maar in werkelijkheid staat er dag EEN (Echad). Alleen de volgende dagen zijn vervoegd: de 2de dag, de 3de dag, enz. Iedere scheppingsdag is dus genummerd. Maar er is dus een discontinuïteit in de manier dat de dagen zijn genummerd. Vers 1:5 zegt: „Het was avond, het was ochtend, dag   n.” (en niet 1ste dag). Van de 2de dag wordt *niet* gezegd: „avond en ochtend, dag twee.” Maar er staat: „avond en ochtend, een 2de dag.” En de Torah gaat op die manier verder: „Avond en ochtend, een 3de dag... een 4de dag... een 5de dag... de 6de dag.”

Alleen op de eerste dag gebruikt het vers een andere vorm: niet „eerste dag, maar „Dag   n” (*yom echad*).

Vele vertalingen maken de fout om te schrijven: “een 1ste dag.”. Dat komt omdat redacties graag willen dat alles glad en consistent klinkt. Maar zij gooien de kosmische boodschap uit de tekst! Omdat er een kwalitatief verschil is tussen „  n” en „1ste”, zoals de beroemde Joodse rabbijn Nachmanides zegt.   n is *absoluut*, maar 1ste is *relatief*.

Rabbijn Nachmanides legt uit dat op dag   n de tijd geschapen werd. Dat is een fenomenaal inzicht. Ik zei het eerder al, de tijd werd geschapen. Je kunt de tijd niet grijpen. Je kunt het zelfs niet zien. Je kunt de ruimte waarnemen, je kunt materie zien, je kunt energie voelen, je kunt licht-energie zien. Van al deze dingen kan ik een schepping begrijpen. Maar de schepping van tijd? Ruim 800 jaar geleden verkreeg Nachmanides dit inzicht van het gebruik van de woorden in de Torah: „Dag   n.” En dat is precies wat Albert Einstein ons leerde in de Wetten van de Relativiteitstheorie: dat er een schepping was, niet alleen van ruimte en materie, maar ook van de tijd *zelf*.

Elohim maakte scheiding tussen dag en nacht; we lezen het voor de 3de keer bij de 4de scheppingsdag toen de 2 lichten geschapen zijn in Genesis 1:17 En Elohim plaatste ze aan het hemelgewelf om licht te geven op de aarde, om de dag en de nacht te beheersen en **om scheiding** te maken **tussen** het **licht** en de **duisternis**. En Elohim zag dat het goed was. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de **vierde** dag.

Waarom draaien zowel de Westerse- als de Joodse kalender de volgorde van handelen dan toch om? *Ja, maar het Woord zegt toch: "toen was het avond geweest en morgen geweest" .. eerst avond en dan morgen.. en in Leviticus 23 staat toch dat je moet vasten "van avond tot avond"?*

Eerst dag, dan avond en nacht

Ik herhaal: wat betreft de scheppingsdagen, lees de woorden "avond en morgen geweest" nu eens als een *terugblikkende samenvatting* van de scheppings dag, onderbroken door *een scheiding makende nacht*. Vervolgens wordt een samenvatting gegeven en vervolgt de tekst met het beschrijven van de *volgende* scheppingsdag, te beginnen in de ochtend. Want Elohim scheidt in het daglicht.

Met het Hebreeuwse woord *hajah* in vers 5 kan ik het misschien nogmaals verduidelijken: *hajah* H1961 betekent: *ontstaand, komende, geschieden, plaatsvinden.. het is een toekomst-gericht* woord.

Genesis 1:5b Toen was het avond geweest en het was morgen geweest; dag één.

In het Hebreeuws staat er: *hajah*(H1961**geschieden**) *ereb*(H6153 **avond**/nacht/zonsondergang) *hajah*(**geschieden**) *boqer*(H1242 **ochtend**/ begin van de dag/einde van de nacht) *Hajah*(**geschieden**) *echad*(H0259 –**één**) *yom*(H3117 **dag**)

Dus na het eerste (her)scheppingsmoment van licht (dag) vervolgt de zin met: plaatsvinden/ geschieden avond en nacht: dag één. (Echad = EEN, Enig, compleet).

Lees het hele scheppingsverhaal nog maar eens na en je zult zien dat bij elke beschrijving van een scheppingsdag je de informatie daarover in de *voorgaande* verzen moet terug lezen. En dat je pas iets leest over de *volgende* scheppingsdag in de verzen *na* het benoemen van een scheppingsdag. Conclusie: De dag staat voorop en avond en nacht zijn het sluitstuk daar op volgend. Het ochtendgloren is *de overgang* naar de nieuwe DAG.

U zult misschien zeggen: *ja maar, dit is geen bewijs maar interpretatie..*

Daar zit wat in dus is het goed om de "dag" visie te checken op juistheid verderop in het Woord.

De "Dag"visie & Yom Kippoer

Om te beginnen maar eens kijken naar **Leviticus 23:32**, een tekst die door voorstanders van de "avond" visie vaak wordt aangehaald, terwijl het voor mij een tekst is die nou juist pleit voor een "ochtend"visie. Daar heb je het weer: met welke bril op lees je de Bijbel?

Leviticus 23:32 Het moet voor u een sabbat zijn, een dag van volledige rust, en u moet uzelf verootmoedigen. 's Avonds, op de negende dag van de maand, moet u uw sabbat vieren, **vanaf de avond tot aan de volgende avond**.

Wie goed leest, ontdekt dat hier niet gesproken wordt over de wekelijkse sabbatdag, maar dat het hier gaat om het feest Jom Kippoer, de grote verzoendag dat op de 10de dag van de 7de maand plaatsvindt. Bedenk dat dit de aller, allerheiligste dag van het jaar is. Het toppunt van

heiligheid is aan deze dag verbonden. Omdat deze dag zo bijzonder is, heeft JHWH bedacht dat het verootmoedigen (en dat kun je goed doen door te vasten) voor deze feestdag al op de avond van de dag ervoor (de 9de dag) moet beginnen. Opdat iedereen ook werkelijk tijdig gestopt is met zijn bezigheden, stel ik me zo voor..

Uitgaande van een avond-visie moet je dan echter 2 dagen vasten! Namelijk de avond van de 9de, dan volgt echter het dagdeel van de 9de. Dan begint de avond van de 10de dag.. en zeg dan niet: daar stoppen we met vasten.. Nee. want de opdracht was te vasten op de 10de dag, dat is dus zeker overdag. Dus moet er weer een nacht gevast worden vanaf de avond van de 10de, inclusief de dag er op en dan eindig je bij de avond van de 11de dag.

Bij de dag-visie klopt het beter: vasten vanaf de avond van de 9de dag zoals de tekst ook gewoon zegt. De volgende ochtend is vervolgens de 10de dag, waar het allemaal écht om draait volgens de zelfde tekst, vastend tot de avond van die zelfde dag. Dat is precies 24 uur. Hoe simpel kan het zijn.

De “Dag”visie & instelling Pesach

Iets soortgelijks zien we bij de instelling van Pesach in **Leviticus 23:5** In de eerste maand, op de veertiende *dag* van de maand, tegen het vallen van de avond, is het Pascha voor JHWH.

Deze instelling moet je lezen in combinatie met een instelling die er bij hoort, namelijk het ontgisten van je huis, beschreven in Exodus 12.

Ongezuurd brood wordt gegeten van de avond van de 14de dag tot de avond van de 21ste dag volgens **Exodus 12:15-19** Zeven dagen moet u ongezuurde *broden* eten. Meteen **op de eerste dag moet u het zuurdeeg uit uw huizen wegdoen**, want ieder die iets gezuurds eet, van de **eerste(15^{de}) tot de zevende dag(21ste)**, die persoon moet uit Israël worden uitgeroeid. 16 **Op de eerste dag** (de 15de) **moet er een heilige samenkomst zijn**, en ook moet u een heilige samenkomst hebben op de zevende dag. **Geen enkel werk mag op die dag gedaan worden**. Alleen dat wat door iedere persoon gegeten wordt, mag door u klaargemaakt worden. 17 Neem dan *het feest van de ongezuurde broden* in acht, want op deze zelfde dag zal Ik uw legers uit het land Egypte geleid hebben. Daarom moet u deze dag in acht nemen als een eeuwige verordening, *al uw generaties door*. 18 In de eerste *maand* moet u **ongezuurde broden eten vanaf de avond van de veertiende dag** van de maand tot de avond van de eenentwintigste dag van de maand. 19 **Zeven dagen lang mag in uw huizen geen zuurdeeg gevonden worden**, want ieder die iets gezuurds zal eten, die persoon moet uit de gemeenschap van Israël uitgeroeid worden, of hij *nu* een vreemdeling is of een ingezetene van het land.

Dit is volgens mij wederom een bewijs dat een Bijbelse dag toch echt s’ochtends begint.

Ga er even rustig voor zitten om je te concentreren.. Als 14 Aviv s’ avonds zou beginnen, dan zou dat dus de avond geweest zijn aan het einde van de 13de dag.. het gebod is echter dat men dan al ongezuurd moet gaan eten eten laten we net in vers 18. Het zou heel vreemd zijn dat men dan pas de volgende dag, het zogenaamde dagdeel van de 14de, zijn huis zou gaan reinigen terwijl men de avond ervoor al ongezuurd feest viert. Het is omgekeerde volgorde! Je hebt dan geen *voor*-bereidingsdag, maar een *na*-bereidingsdag.. Reinigen doe je voorafgaande aan het Pesach en dat zou dus in het dagdeel van de 13de moeten plaats vinden om de juiste volgorde te krijgen, maar dat klopt niet. Volgens de Torah is de 14de de voorbereidingsdag waarop je het huis reinigt en het Pesach voorbereid.

Bij een ochtend-visie klopt het wel: de 14de dag begint bij het ochtendgloren. Vervolgens was het devies: *pluk de dag, dus maak je huis schoon want er is nog meer te doen op deze drukke dag; zoals het slachten van het lam “tussen 2 avonden”!* Tussen 2 avonden? We concludeerden al dat dag en nacht absoluut gescheiden zijn. Dus “tussen twee avonden” moet te maken hebben met de *overgang* van dag naar nacht. Maar dan heb je nog maar 1 avond. De oplossing ligt in de Joodse traditie die leert dat het zakken van de zon op het midden van de dag óók een avond is omdat vanaf dat moment het licht alleen nog maar afneemt. Dus in de namiddag begon men te slachten (ergens in de 1ste avond) tot de definitieve avondschemering (2de avond), en s’avonds als het al helemaal donker was

(het midden oosten heeft nauwelijks een schemering rondom de evenaar) at de familie het Pesachlam met ongezuurd brood en telden ze dagelijks door t/m de avond van de 21ste dag. Hé, dan heb je 7 dagen vol zoals de Schrift zegt. Bovendien kun je duidelijk lezen in deze verzen dat de *volgende dag*, de dag was voor een heilige samenkomst, de 1ste dag van het FOB. Dan ga je toch je huis niet schoon maken?

Zoals ik al zei staat er over het feest van de ongezuurde boden dat je die zeven *dagen* moet eten en dat klopt; tel maar na: 15de, 16de, 17de t/m de 21ste dag = 7 dagen; de avond van de 14de is *extra* en daarom wordt die ook aanvullend vermeld.

Ik geloof dus in de versie dat de 14de Aviv s'ochtends begon; men ging zijn huis reinigen en in de loop van de middag het Pesach lam slachten. In de avond vierde men Pesach met ongezuurd brood en de volgende dag, de 15de was een dag voor een heilige samenkomst, de eerste dag van het FOB!

Het sluit ook aan bij de uittocht: de 14de in de avond en nacht aten ze het Pesach en moesten ze *binnen blijven*. De volgende ochtend beroofden ze de Egyptenaren van hun rijkdommen, verzamelde het volk zich de gehele dag vanuit alle uithoeken van Goosen en in de nacht van de 15de trokken ze definitief uit Egypte volgens **Deuteronomium 16:1** Neem de maand Abib in acht en houd het Pascha voor JHWH, uw God, want in de maand Abib heeft JHWH, uw God, u in de nacht uit Egypte geleid.

Het sluit tenslotte ook aan bij de kruisiging en begrafenis van Jesjoea, ons Pesachlam.. voor het invallen van de nacht moest zijn afgeslachte lichaam van de paal worden gehaald en werd hij in de nacht geprepareerd voor een voorlopige begrafenis. Vervolgens was Jesjoea volgens het teken van Jona 3 dagen en 3 nachten in het graf. Al doortellend is de opstanding dan precies bij de overgang van de sabbatnacht naar de 1ste dag van de week: Jesoea verschijnt als de blinkende morgenster!

De "Dag"visie & Lot

Nog een aanwijzing voor een dag-visie is te vinden in de geschiedenis van Lot en zijn dochters na de verwoesting van Sodom. **Genesis 19: 32-34** Kom, laten we onze vader wijn te drinken geven en met hem slapen, zodat wij door onze vader het leven geven aan nageslacht. Zij gaven **die nacht** hun vader wijn te drinken. De eerstgeborene kwam en sliep met haar vader. Hij merkte niet dat zij kwam liggen en evenmin dat zij *weer* opstond. En het gebeurde **de volgende dag** dat de eerstgeborene tegen de jongste zei: Zie, ik heb **de afgelopen nacht** met mijn vader geslapen;

Als een dag s'avonds begint, zoals een Joodse kalender ook aangeeft, waarom staat er dan *de volgende dag* en niet *vandaag*?

De "Dag"visie & handel op de sabbat

Een tekst waar nogal eens naar verwezen wordt om aan te geven dat de sabbat op de avond er *vóór* begint is Nehemia 13. Lees eerst de volledige context (vers 15 t/m 22). In dit Bijbelgedeelte ontheiligden de Judeeërs de sabbat door in Jeruzalem op de sabbatsdag handel te drijven met de Tyriërs. Zij werden door Nehemia gewaarschuwd dat als zij hiermee doorgingen, zij net als bij hun vaders, de toorn van God over zich heen afroepen. Als voorzorgmaatregel liet Nehemia de poorten van Jeruzalem sluiten zodat verkoop- en kooplui vanaf de avond *vóór* de sabbat niet de stad in konden. Let op het woordje '*vóór*', dat betekent niet *tijdens of op* de sabbat; het was een preventieve maatregel.

Nehemia 13:19 Het gebeurde, toen de poorten van Jeruzalem hun schaduwen afwierpen, **vóór** de sabbat, dat ik zei dat de deuren gesloten moesten worden, en ik zei dat zij ze niet mochten openen tot na de sabbat.

Nehemia stelde deze regel in om het volk van God de tijd te geven om *zich voor te kunnen bereiden ten behoeve van de sabbat* en dat is vóór de sabbat. Dus gingen in de avond de poorten dicht. Het

doet me denken aan wat ik al schreef bij 3.7 m.b.t. de Grote verzoendag.. plotseling rusten werkt niet.. door deze maatregel wordt er in bedrijvigheid afgebouwd waardoor het makkelijker wordt je aan de sabbatsrust over te geven.

Erev sjabbat

Ik denk dat dit ook de essentie is van erev sjabbat (vooravond sabbat). Als je de mogelijkheid hebt om dan al tot rust te komen ben je gezegend..

Er zijn prachtige tradities aan verbonden vanuit de Joodse cultuur, zoals het aansteken van 2 kaarsen met een zegensprek etc. Maar let wel, verhef het niet tot een dwingend dogma want waar in de Torah staat dat je 2 kaarsen moet aansteken op de avond voor de sabbat?

En lukt het niet op de vrijdagavond om al tot ontspanning te komen? Omdat je door het Babylon-systeem waarin we nou eenmaal nog zitten, nog lang door moet werken en van alles af moet handelen? Je hoeft je bij een "dag"visie niet schuldig te voelen want er komt nog een nacht om lekker te slapen en als je dan wakker wordt bij het ochtendgloren.. *dán* is het *werkelijk* sabbat!

Ik vind het treurig om hier en daar te zien dat mensen met veel bombarie erev sjabbat vieren en vervolgens denken dat ze hiermee voldaan hebben aan een sabbatviering en de volgende dag lekker thuis blijven en het niet meer nodig vinden om een "heilige samenkomst" te bezoeken; dan begint de sabbat pas *echt!* *Dit volk gaat ten onder door gebrek aan kennis..* verzucht de profeet Hosea.

De "Dag"visie & manna

Uit de instructies en ervaringen m.b.t. het manna dat het volk te eten kreeg in de woestijn, zou je zowel een "avond-"als "ochtend-visie" kunnen opmaken. Toch vind ik een dag, beginnend in de ochtend het meest natuurlijk overkomen. Begrijp eerst goed dat het manna niet s'avonds werd gevonden maar s'ochtends. We lezen dat in **Exodus 16:12** Ik heb het gemor van de Israëlieten gehoord. Spreek tot hen en zeg: Tegen het vallen van de avond zult u vlees eten, en **in de morgen** zult u met brood verzadigd worden. **Vers 13,14** en **in de ochtend** was er een laag dauw rondom het kamp. Toen de laag dauw opgetrokken was, zie, over de woestijn lag *iets* fijns, *iets* vlokig, fijn als de rijp op de aarde. **Vers 21** Zo verzamelden zij het elke **morgen**, ieder naar wat hij eten *kon*, want zodra de zon heet werd, smolt het weg. Vervolgens lezen we in **Exodus 16:23-27** Hij zei toen tegen hen: Dat is het wat JHWH gesproken heeft.

'**Morgen**' is het de *rustdag*, de heilige sabbat voor JHWH! Wat u bakken wilt, bak het, en kook wat u koken wilt, en laat alles wat er overblijft voor uzelf liggen om **het tot de volgende morgen** te bewaren. Zij lieten het staan **tot de volgende morgen**, zoals Mozes geboden had, en *nu* stonk het niet en waren er geen maden in. Toen zei Mozes: **Eet dit vandaag**, want **vandaag is het de sabbat** voor JHWH. U zult het vandaag buiten niet vinden. Zes dagen moet u het verzamelen, maar **op de zevende dag is het sabbat**.

Let op de woorden 'morgen' is de sabbat, want dat is wat JHWH gezegd heeft. Er staat niet: vanavond is het sabbat.. Het is dan "erev Sabbat": vooravond van de sabbat. Een tijd om je zo mogelijk al voor te bereiden op de sabbat, maar nog niet de sabbat *zelf*. Vervolgens blijkt het manna op de 7de dag inderdaad niet bedorven is en wordt er terecht gezegd: *vandaag* is het sabbat.

De "Dag" visie & kruisigings uur

Op de zevende dag die in de ochtend aanvangt is het de sabbat voor JHWH en niet op de avond na de zesde dag als uitgangspunt... Zijn er ook aanwijzingen in het Nieuwe Testament? (of vernieuwd verbond ~ B'riet Chadasha). In de vier Evangelien zijn vele teksten waarin het woordje '*uur*' voorkomt dat naar een moment verwijst van een dag die in de ochtend aanvangt. Als onze westerse klok zes *uur* in de ochtend aangeeft, begint volgens Gods Woord echter het *eerste uur* van de dag. Om een voorbeeld te geven, er staat geschreven in **Mattheüs 27:46** dat Jesjoea ongeveer op het negende uur

van de dag stierf. In ons Westerse denken is dat 9 uur s'ochtends gerekend vanaf middernacht. Maar Jesjoea stierf in werkelijkheid om *drie uur in de middag*.(15uur). Volg je echter consequent de klok, geleerd door het Judaïsme na, dan zou dat betekenen dat onze Heer om *drie uur in de nacht* stierf (tellend vanaf de avond omstreeks 18 uur tot 24 uur = 6 en nog 3 uur = totaal 9 uur) en we weten dat Jesjoea niet in de nacht is gestorven maar omstreeks drie uur in de middag. **Markus 15:1** beschrijft dat de Joodse leiders *s'morgens vroeg* Jesjoea overleverden aan Pilatus. Dat was dus omstreeks nul uur! Daarom staat er ook *s'morgens vroeg* mijns inziens.

Vers 25 vervolgt: en het was het derde uur en zij kruisigden hem. Dat was dus om 9 uur s'ochtends Westerse tijd.

Vers 33:En toen het zesde uur gekomen was kwam er duisternis over de hele aarde, tot het negende uur (12 uur Westerse tijd) en op het negende uur (15 uur Westerse tijd en 21 uur Joodse tijd) riep Jesjoea..

Dit laat ook zien dat het Judaïsme met de lering dat een dag s'avonds begint niet consequent is. Ze leren wel dat een dag s'avonds begint maar halen het niet in hun hoofd om over de volgende dag te spreken in termen van: *zal ik om 21 uur vanmiddag bij je komen thee drinken*.

Tenslotte een 2 NT teksten die voor een dag-nachtdefinitie pleit uit **Mattheüs 28:1** Laat **na de sabbat, toen het licht begon te worden op de eerste dag van de week**, kwamen Maria Magdalena en de andere Maria om naar het graf te kijken.

Hoe moet je zo'n tekst lezen als een dag s'avonds begint? Dat lukt niet.

Johannes 20:19 Toen het nu **avond was op die eerste dag van de week** en de deuren van de *plaats* waar de discipelen bijeenwaren, uit vrees voor de Joden gesloten waren, kwam Jesjoea en Hij stond in *hun* midden en zei tegen hen: *Vrede zij u!*

Als je strikt vast wilt blijven houden aan het idee dat een dag s'avonds begint dan moet je het met me eens zijn dat hier zoiets had moeten staan als: *Toen de 2de dag net begonnen was*..

Hiermee besluit ik de uitleg over de Bijbels bedoelde dag. Maar er zijn meer tijdseenheden om bij stil te staan.

Een dag: 12 of 24 uur?

Dit brengt me nog tot een ander aspect van de dag-nacht kwestie en dat is de vraag of we wel uit moeten gaan van een dag van 24 uur? Met andere woorden: moet je, als je tot de overtuiging komt dat de sabbat s'ochtends begint, ook de sabbatsrust aanhouden in de nacht die daarop volgt om 24 uur vol te maken, dus tot de volgende ochtend?

Ik citeer hiervoor de bevindingen van mijn vriend en Bijbelleraar Winand Breuer die zich ook al jaren met het thema bezig houdt en de eerste is geweest die mij wees op de bevinding dat een dag s'ochtends begint op basis van Bijbelse argumenten en niet s'avonds op basis van ingeslopen Joodse traditie:

Zoals de Schepper dat uitdrukkelijk heeft bepaald, scheidde Hij de dag en de nacht c.q. licht en duisternis. Paulus leert ons dan ook dat er twee verschillende groepen mensen zijn; de ene groep noemt hij kinderen van het licht en de andere kinderen van de duisternis: 1 Thessalonicenzen 5:1-7 vers 5: U bent allen kinderen van het licht en kinderen van de dag. Wij zijn niet van de nacht en ook niet van de duisternis.

De kinderen van het licht laten zich leiden door de Gerechtigheid van JHWH.

*Zo weten zij via de Torah wat de 'gelegenheden' en de 'vaste tijden' zijn wanneer er iets belangrijks in de agenda van JHWH staat. Zij voegen de avond en de nacht niet samen tot een dag van 24 uur waarvoor ook Jeremia ons waarschuwt: Jeremia 33:20 Zo zegt JHWH: Als u Mijn verbond met de **dag** en*

Mijn verbond met de **nacht** kunt verbreken, zodat dag en nacht er niet meer op hun tijd zullen zijn,.

Let er op dat er volgens Jeremia twee aparte verbonden zijn gemaakt: één met de dag (licht) en één met de nacht (duisternis). Het samenvoegen van deze twee verbonden is hetzelfde als het verbreken van de beide verbonden! Als wij willen uitzien naar de komende Koning die op de troon van David zal gaan plaatsnemen en Hem willen ontmoeten is het van grootst belang om uitsluitend in het licht van het Woord te wandelen. Samenvoegen van de nacht met de dag is een Babylonische handeling en is helaas hetzelfde als eten van de boom van kennis van goed en kwaad. Tot zover Breuer.

Ik moet ook nog denken aan de woorden van Jesjoea in **Johannes 11:9** Jesjoea antwoordde: Zijn er niet **twaalf uren** in de **dag**? Als iemand overdag loopt, stoot hij zich niet, omdat hij het licht van deze wereld ziet,

Op dit moment eerbiedig ik de sabbat, na dit te hebben overwogen vanuit het geschreven Woord en door in gebed de leiding van de Ruach Haqodesh te zoeken, van de ochtend-zonsopgang, tot de avond-zonsondergang. En wat ik al zei, je doet er goed aan om op de avond er voor al tot rust te komen en wat is er mis mee om aan het einde van de sabbatdag nog lekker na te genieten als ook dat mogelijk is. Aan u als lezer, om ook zelf deze dingen in het hart te laten bezinken en tot een keuze te komen. Maak daarbij niet de fout dat 'de meerderheid wel gelijk zal hebben' bij voorbaat.

Een keuze maken is echter belangrijk, want uw keuze middels deze studie bepaald *hoe en wanneer* u de eerste dag van de 1ste en 7de maand moet berekenen. Het bepaald de definitie van het startpunt van een dag, *s' avonds* of *s'ochtends*, en of je nou gisteren, vandaag of morgen feest moet gaan vieren.

check it out..

C lengkeek 8 augustus 2021